

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 18.04.2024

Vår ref.: 202003930-18 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Saksbehandler:

Kristine Naas

Tillatelse til uttak av vann fra Vietjern til snøproduksjon i Vennesla kommune i Agder

Vi viser til deres melding datert 17.1.2023 (siste versjon) om uttak av vann fra Vietjern til snøproduksjon, vår befaringsdato 15.9.2023 og tilleggsopplysninger etter befaringsdato 12.2.2024.

NVE er bedt om å avgjøre om utbyggingen medfører slike skader eller ulemper for allmenne interesser at tiltaket må ha konsesjon etter vannressursloven § 8.

NVE har valgt å konsesjonsbehandle vannuttaket

Vannuttaket kan føre til negative konsekvenser for nærliggende viktig naturtype intakt lavlandsmyr, og det er derfor nødvendig med vilkår som sikrer denne.

NVE vedtar derfor at tiltaket trenger konsesjon etter vannressursloven.

Saken er etter vårt syn godt nok opplyst til at vi kan konsesjonsbehandle tiltaket. Vi har valgt å gjøre dette for at Sandripheia fritidspark skal kunne få vurdert sin søknad om tippemidler før neste sesong. Dersom det er behov for vannuttak utover fastsatte grenser, må det legges fram dokumentasjon på virkninger sammen med søknad.

Hva omfattes av vårt vedtak?

NVE har kun vurdert virkningene av vannuttaket. Annen infrastruktur er allerede etablert. NVE forutsetter at dette er behandlet etter plan- og bygningsloven og ev. andre aktuelle lovverk.

NVE har gitt konsesjon (tillatelse) til vannuttaket

NVE gir tillatelse til uttak av vann fra Vietjern til snøproduksjon. Tillatelsen med vilkår er gitt i medhold av vannressursloven § 8 og er vedlagt dette brevet. Begrunnelse for vedtaket finner du lenger ned i dette brevet under «Bakgrunn for vedtak».

Tillatelsen med vilkår er gitt i medhold av vannressursloven § 8. Konsesjonen er vedlagt dette brevet. En begrunnelse for vedtaket og en utdyping av vilkårene finner du lenger ned i dette brevet.

Tillatelsen omfatter ikke ekspropriasjon av rettigheter og eiendom. Tiltakshaver har selv ansvar for å avklare de privatrettslige forholdene til ev. andre rettighetshavere i området.

Plan for hvordan vilkårene skal overholdes og dokumenteres må legges frem for og godkjennes av NVEs miljøtilsyn. Vi minner også om at tiltakshaver må sørge for at planene er i samsvar med kommunal reguleringsplan og/eller arealplan.

Du kan finne nyttig informasjon i våre veiledere:

- *Rettleiar til forskrift om internkontroll etter vassdragslovgjevinga (4/2018)*
- *Veileder for utarbeidelse av detaljplan for miljø og landskap for anlegg med vassdragskonsesjon (3/2013)*”.

Disse veilederne finner du på <http://www.nve.no/miljotilsyn>.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger

Valg av alternativ

Inntak	Teknisk løsning for dokumentasjon av vannstand skal godkjennes av NVE
Vannvei	Er allerede etablert, ev. nye inngrep i tilknytning til vannuttaket må godkjennes av NVE.
Regulering	Ved produksjon av snø skal vannstanden i tjernet ikke senkes mer enn én (1) meter fra normalvannstand på kote 273.
Største vannuttak	25 l/s
Periode for vannuttak	1.11-31.12
Normalt og maksimalt vannuttak i løpet av perioden	15000 og 24000 m ³ . Normalt og maksimalt vannuttak kan kun benyttes hvis det ikke går på bekostning av vilkår om maks 1 m senking.

Skilting om fare for utrygg is

Det må settes opp skilt som advarer allmennheten mot utrygg is. Ev. ytterligere sikringstiltak vurderes i samråd med NVEs miljøtilsyn.

Se også vedlagte konsesjon som angir standard plikter for innehaver av konsesjonen.

Dersom det er behov for mer enn en meter senkning av vannstanden må det søkes konsesjon for dette. Før dere sender en slik søknad må det gjøres undersøkelser av hvilke konsekvenser dette vil ha for tjernet (f.eks. bunnfrysing) og for den viktige myra (inntakt lavlandsmyr). Vi anbefaler at dere setter i gang målinger allerede førstkommende vinter, for å følge med på hvordan senking av vannstanden i tjernet påvirker myra.

Klagerett

Se eget vedlegg om klageadgang.

Bakgrunn for NVEs vedtak

Omtale av tiltaket

Vennesla kommune planlegger uttak av vann til snøproduksjon. Vannet skal tas ut fra Vietjern som ligger i tilknytning til anlegget Sandripheia fritidspark. Det etableres et 25 m langt inntaksrør. Dette senkes maks 150 m ned i tjernet. Se tabell og kart under for detaljer.

Figur 3: Kart over området ved Vietjenn og skiareanen Sandripheia fritidspark (norgeskart.no)

Uttak av vann fra Vietjern		
TILSIG	Hovedalternativ	
Nedbørfelt	km ²	1,4
Middelvannføring	l/s	54
Alminnelig lavvannføring	l/s	0,42
Planlagt minstevannføring		-
Informasjon om vannuttaket		
Inntak	moh.	273
Inntaksmagasinetts volum	m ³	50 000
Maksimalt vannuttak	l/s	25 l/s
Gjennomsnittlig vannuttak	l/s	22 l/s
Maksimalt totalt vannuttak	m ³	23760
Vannbehov hoveduttak	m ³	10800-15120
Periode for vannuttak	dato-dato	1.11-31.12
Antall dager med produksjon		maks 7 dager

Hva har høringspartene uttalt?

Meldingen er sendt Vennesla kommune, Agder fylkeskommune og Statsforvalteren i Agder på høring. Dette anses tilstrekkelig for denne saken. NVE har mottatt følgende uttalelser:

Vennesla kommune uttaler i brev 10.3.2023 at

- Det er gjort arkeologiske registreringer uten funn
- Vietjønn er en del av Bjørnshjeggmyr, registrert i naturbase som en viktig inntakt lavlandsmyr. Innenfor dette området er det registrert Sandsvale (VU), men denne blir ikke berørt av tiltaket.
- Området inngår i områderegulering for «Sandripheia friluftslivs- og idrettsområde» og at Vietjønn har reguleringsformål «Naturområde i sjø og vassdrag» med hensynssone «Bevaring av naturmiljø».

Statsforvalteren i Agder uttaler i brev 1.3.2023 at de ikke har innvendinger mot selve snøproduksjonen, men uttaler at uttaket kan få utilsiktede virkninger på utløpsbekken og vannstand i innsjøen.

«Statsforvalteren mener at vannuttaket vil kunne ha negativ konsekvens for akvatisk liv i bekken nedstrøms Vietjønn. Samtidig er det viktig å legge til rette for andre interesser. Å etablere skiløyper tidlig kan vurderes som et viktig friluftstiltak. Ut fra dette mener Statsforvalteren at tiltaket kan aksepteres, men at det bør gjennomføres avbøtende tiltak for å sikre levelige vilkår for fisk fra Stemtjørn og nedover. Det er fra dette vannet og nedover eventuell fisk vil overvintre i vassdragsstrengen. Oppstrøms Stemtjørn vil trolig bekken bundfryse i perioder.»

Agder fylkeskommune uttaler i brev 13.2.2023 at

- Tiltaket ikke er søknadspliktig etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag
- De ikke har merknader knyttet til kulturminnevern
- Området er et statlig sikret friluftsområde, og at tiltaket er i tråd med sikringsformålet. Her uttaler fylkeskommunen seg på vegne av Miljødirektoratet.

- Dersom tiltaket kan føre til usikker is, bør det informeres med godt synlig skilting og merking.

NVEs vurdering

Hydrologi

Vietjern har et nedbørfelt på 1,4 km² og ei middelvannføring på 54 l/s ved det planlagte inntaket. Alminnelig lavvannføring er gjennom lavvannsapplikasjonen Nevina beregnet til under 1 l/s. 5-persentil sommer og vinter er beregnet til hhv 0,14 l/s og 5 l/s. Det er ikke planlagt slipp av minstevannføring.

Et uttak på mellom 15000 m³ og 23000 m³ vil i teorien kunne føre til en senking av vannstanden på mellom 2 og 3 m uten tilsig. Det er imidlertid all grunn til å tro at magasinert vann i myra er vesentlig større og at senking av vannstanden blir dempet av tilførsel fra myra. Se vår vurdering av konsekvenser for myra og tjernet lenger ned.

Naturmangfold og forholdet til naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven (nml) legger føringer for bærekraftig bruk av norsk natur og blir lagt til grunn når NVE vurderer meldingen. For å kunne oppfylle forvaltningsmålene i nml §§ 4-5 er man avhengig av et godt kunnskapsgrunnlag, jf. nml § 8. Hvis kunnskapsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig skal man bruke føre-var-prinsippet jf. nml § 9.

Det er ikke utarbeidet rapport om biologisk mangfold i forbindelse med planene om uttak av vann fra Vietjenn.

Søk i Artskart og Naturbase den 14.2.2024 viser at Vietjern er en del av et større område av naturtypen *Inntakt lavlandsmyr i innlandet*, ved navn Bjørnshjeggmyr. Denne har fått verdivurderingen middels verdi, viktig. Ifølge faktaarket i naturbase er truslene knyttet noe til beitetrykk, nærhet til skiområdet og grøfthing ifm skianlegg. Den rødlistede fuglearten Sandsvale (VU) finnes i tiltaksområdet. Denne vil ikke bli berørt av vannuttaket.

Ved lavt til ikke noe tilsig vil vannstanden i vannet kunne senkes betydelig, jamfør vår vurdering under tema hydrologi. Vann magasinert i myra vil trolig dempe denne effekten noe, men dette igjen vil kunne få negative effekter for myra. Vi har ikke tilstrekkelig kunnskap til å si for sikkert noe om konsekvensene og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) skal tillegges særlig vekt. Vi mener derfor det må settes en begrensning på senkning av vannstanden til en meter, inntil ev. bedre kunnskapsgrunnlag er innhentet. Gitt en slik begrensning og føre-var-tilnærming mener vi at kunnskapsgrunnlaget er oppfylt, jf. naturmangfoldloven § 8.

NVE har også sett påvirkningen fra vannuttaket i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Den registrerte naturtypen er allerede under press fra det etablerte skianlegget, og vi mener derfor at det er desto viktigere å sørge for at det ikke blir ytterligere forringelser som følge av uttak av vann til snøproduksjon. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jamfør naturmangfoldloven § 10. Dersom det settes vilkår som begrenser påvirkningen på myra, anses ikke den samlede belastningen som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Avbøtende tiltak angis i vilkårene og de begrensningene vi har fastsatt i konsesjonen. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Friluftsliv

Tiltaksområdet er et statlig sikret friluftsområde. Vannuttaket vil være positivt for folkehelse og friluftsliv, og denne fordelene vektlegges i vår helhetsvurdering av tiltaket.

NVE vurderer at det ikke er behov for å sette krav om slipp av minstevannføring

Deler av nedbørfeltet til Vietjern renner inn samme sted som utløp fra tjernet. Når vannstanden/vannføring er lav, vil vannet renne forbi tjernet, ifølge den hydrologiske vurderingen Cowi har gjort på oppdrag fra tiltakshaver. 5-persentil vinter, for hele Vietjernes nedbørfelt, er ca. 4 l/s. Hvis vi trekker fra nedbørfeltet til tilførselen fra Svartetjern, er 5-persentilen ca. 2 l/s. Restfeltet mellom Vietjern og Stemtjern er på ca. 0,2 km² og vil altså ikke bidra særlig til vannføringen i Viebekken. Etter NVEs syn vil et minstevannføringskrav innebære en stor kostnad for tiltakshaver i forhold til den korte perioden uttaket vil foregå, og den begrensede nytten slipp av minstevannføring vil ha. Ved å begrense senking av vannstanden i tjernet, vil dette også bidra til vannføringen ut av Vietjern.

Oppsummering og konklusjon

NVE mener det er nødvendig å stille vilkår om en maksimal senkning av vannstanden i Vietjern på en meter. Dette er for å hindre bunnfrysing i tjernet, og negative virkninger for den viktige myra som Vietjern er en del av. Vi mener at med dette vilkåret er fordelene for friluftsliv og folkehelse større enn ulempene for allmenne interesser, inkludert naturmiljøet. Vi mener derfor det kan gis tillatelse til vannuttak fra Vietjern på vilkår.

Med hilsen

Carsten S. Jensen
konsesjonsansvarlig

Gry Berg
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

VENNESLA KOMMUNE
STATSFORVALTEREN I AGDER
AGDER FYLKESKOMMUNE

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.